

Feminisme voor kleuters? “Gratis Chips” van Compagnie barbarie toont dat het kan

© Alessandra Ruyten

24-01-19, 14.00u - [Ciska Hoet](#)

THEATER

Jan en An verschillen. En dat is geen probleem. Maar is het fair dat An in haar eentje voor de baby moet zorgen terwijl Jan geen emoties mag tonen? Nee toch? Compagnie barbarie bindt de strijd aan met genderstereotypes.

“Pff, dit pak moet uit”, puft Liesje De Backer aan het einde van de repetitie. Samen met haar collega’s Amber Goethals, Sarah Vangeel en Lotte Vaes dokkerde ze een uur lang over het podium verkleed als dikke alwetende man met een snor. “Die pakken zitten vol isomo. We zweten ons te pletter”, knipoogt De Backer als ze zichzelf wat later in jeans en T-shirt een drankje inschenkt.

Zelfs al werken ze op maat van de allerkleinsten, wie eerder werk van Compagnie barbarie zag, weet dat het collectief de moeilijke thema's niet uit de weg gaat. Met hun typerende absurde stijl gingen ze onder meer al in op hete hangijzers als xenofobie en ploetermoeders.

“Al hebben we nooit eerder zo'n gevoelige snaar geraakt als nu”, merkt Vangeel op. “Aan het woord feminisme hangen connotaties vast die op weerstand botsen”, bevestigt De Backer. “Mensen gaan er bijvoorbeeld spontaan vanuit dat we tegen mannen zijn. *Gratis Chips* gaat nochtans over de strijd voor gelijke rechten van vrouwen én mannen.”

Beperkend keurslijf

Dat blijkt ook uit de scènes die worden ingeoefend. Op de speelvloer evolueren de drie dikke Jannen van dominante haantjes naar personages die niet alleen met stokken maar ook met poppen spelen. An, het vrouwelijke personage, werpt dan weer haar meisjeskorset af om wild te kunnen ravotten en chips te eten met haar vrienden.

‘Ik ben eigenlijk pas echt feminist geworden door aan dit stuk te werken’

REGISSEUSE KAROLIEN DE BLESE

“Ik ben eigenlijk pas echt feminist geworden door aan dit stuk te werken”, vertelt regisseuse Karolien De Bleser. Het collectief deed uitgebreid research naar de gevolgen van genderstereotypes op de ontwikkeling van kinderen. “Onze generatie heeft lang geloofd dat de gelijkheid tussen mannen en vrouwen in kannen en kruiken was”, vult Goethals aan. “Maar als je goed om je heen kijkt, zie je hoe dominant genderstereotypes zijn en hoe ze ons leven mee bepalen. Alleen al het feit dat wij een vrouwencollectief genoemd worden, is tekenend. Alsof een collectief met enkel mannen ooit de titel ‘mannencollectief’ zou krijgen (*lacht*).”

“Het is haast ontstellend om te merken hoe we al van jongs af in een beperkend keurslijf gestopt worden”, gaat De Bleser verder. “Daardoor ga je je ontwikkelen in functie van wat er van je verwacht wordt in plaats van dat je vrij kan ervaren wat er past binnen jouw eigen mogelijkheden.”

“We wilden iets doen voor kleuters omdat je er niet vroeg genoeg mee kan beginnen”, zegt Goethals.

Een topzwaar stuk zal *Gratis Chips* niet worden. Hoewel de zenuwen kort voor de première enigszins gespannen staan, weerklinkt er tijdens de repetitie geregeld een lachsalvo door de zaal. Zelfrelativering is niet toevallig vaste prik bij de barbaries.

“We kiezen bewust voor thema’s die toelaten om onszelf te bevragen”, vertelt Vaes. “Het laatste wat we willen tonen, is een opgestoken vingertje. Het uitgangspunt is dat ook wij constant fouten maken.”

Persoonlijke impact

De thematiek heeft een duidelijke impact gehad op de persoonlijke levens van de makers. “Gesprekken die ik heb gehad door dit stuk”, blaast Vaes. “Wat wel fijn is, is dat we allemaal bewuster zijn gaan nadenken over hoe we met onze kinderen omgaan. Intussen ziet mijn zoon het zelf al als de tovenaarsmeisjes in Harry Potter stereotiep worden neergezet (*lacht*).”

‘Een kind van vier weet natuurlijk niet wat het glazen plafond is. Maar het onrecht van dat genderkeurslijf snapt het wel’

ACTRICE LOTTE VAES

“De pediater sprak indertijd enkel tegen mij, alsof ik dankzij mijn genen handiger was met neusdruppels dan mijn man”, grinnikt De Bleser. “En als de loodgieter komt, praat die enkel tegen de man des huizes”, vult Vangeel aan. “Mijn man was altijd degene

die naar het ziekenhuis ging voor de check-up van onze zoon”, vertelt Goethals. “Daarom dachten ze dat wij gescheiden waren (*hilariteit*).”

De Bleser: “Ik moet bekennen dat mij dat ook overkomt. Als ik een man zie die alleen is met zijn kind, dan denk ik spontaan dat het zijn week is. Om maar te zeggen hoe dominant die patronen zijn.”

Het vijftal maakt zich klaar om de laatste scènes te bespreken. “Een kind van vier weet natuurlijk niet wat het glazen plafond is”, wil Vaes nog kwijt. “Maar het onrecht van dat genderkeurslijf snapt het wel.”

“En als ook de volwassenen in de zaal wat vaker over stereotypes zouden gaan nadenken, dan zijn we er helemaal”, lacht Vangeel.

Van 26/1 tem 30/1 in Bronks, Brussel. Daarna op tournee. www.compagniebarbarie.be

<https://www.demorgen.be/podium/feminisme-voor-kleuters-gratis-chips-van-compagnie-barbarie-toont-dat-het-kan-be3a2732/>